

Nieuwsbrief 9

6de jaargang, September 2010

Colofon

In het innovatienetwerk Waardewerken werken pioniers op het gebied van multifunctionele landbouw samen met onderzoekers van Wageningen UR aan de uitdaging om de multifunctionele landbouw verder te versterken en te ontwikkelen tot een professionele en volwaardige sector. Dit alles vraagt maatwerk in beleid en onderzoek, in samenspel met bevlogen ondernemers. Waardewerken wordt gefinancierd door het ministerie van LNV.

Persoonlijk aanmelden voor deze nieuwsbrief kan door een mail te sturen naar info@waardewerken.nl. Klik [hier](#) als u deze nieuwsbrief niet meer wenst te ontvangen. Let op: als u uw keuze nu niet duidelijk maakt ontvangt u deze nieuwsbrief niet meer!

Onderwerpen in dit nummer

	Bedrijfsreportage Zorgboerderij Klaterspeel	1
	Waardewerken aan de keukentafel	3
	Vernieuwing netwerk Waardewerken	3
	Lopende Waardewerkenprojecten	4
	o Waardewerken Bedrijfscoach	4
	o Junior Waardewerken	4
	o Boerergroep	4
	Recent afgeronde Waardewerkenprojecten	5
	o Praktijkstages	5
	o Organisatievormen	5
	Een Waardewerker als spreker	5

Bedrijfsreportage Zorgboerderij Klaterspeel

Oorspronkelijk hadden Franca en Peter Swinkels een bedrijf (vollegrondtuinbouw en een gesloten varkensbedrijf) in Mierlo. In 1995 moest dit bedrijf verplaatst worden i.v.m. stadsuitbreiding van de gemeente Helmond. Na hier 130 jaar en vier generaties geboerd te hebben moest de familie Swinkels zoek naar een nieuwe plek om boer te kunnen blijven. Een ingrijpende gebeurtenis. Franca en Peter hebben hier in 1984 een dochter, Marieke, en in 1987 een zoon, Jan, gekregen.

Het oude bedrijf in Mierlo was zeer arbeidsintensief. Peter wilde graag een modern varkensbedrijf waar hij het niet meer zo druk zou hebben. Dit bedrijf werd gevonden in Maarheeze aan de Grote Bleek; een hypermodern bedrijf voor 2.200 vleesvarkens.

Hier brak ook voor Franca een nieuwe tijd aan. Zij was overbodig als arbeidskracht op het bedrijf. Nu was het tijd om te gaan doen wat ze altijd al wilde: Een opleiding voor

activiteitenbegeleiding in de zorg. Franca heeft gewerkt in de zorg bij mensen met een verstandelijke handicap en in een verpleeghuis; Peter heeft een zus met het syndroom van

Waardewerken

Postbus 430

8200 AK Lelystad

Telefoon 0320 - 29 16 24

Fax 0320 - 23 04 79

info@waardewerken.nl

www.waardewerken.nl

Down. Dus voor hen was de wereld van zorg niet vreemd. De opleiding duurde drie jaar. Franca moest hiervoor twee jaar in een dagbestedingcentrum stage lopen. Hier kreeg Franca steeds meer het gevoel dat zo'n dagbestedingcentrum niet aan wensen en behoeften van sommige cliënten kan voldoen.

Tegelijkertijd had Franca allerlei ideeën om te kunnen blijven werken op het familiebedrijf, o.a. een kinderdagverblijf of een zorgboerderij. Zij werd hierdoor geïnspireerd door Zorgboerderij De Cinquant van Paul van der Groes in Haps. In 1998 hield de provincie Noord Brabant een promotiecampagne voor instellingen en potentiële zorgboeren om meer zorgboerderijen van de grond te krijgen. Franca werd op haar wenken bediend, want er was subsidie voor haar plan, want er was subsidie voor haar plan. Nu kon ze Peter overtuigen. Ook de Rabobank stond volledig achter dit plan en deed een schenking. Die Zorgboerderij moest en zou er komen. In 1999 is begonnen met drie cliënten waarvan er twee nog steeds naar volle tevredenheid hier hun dagbesteding hebben. In 2001 werd Franca gevraagd om zitting te nemen als adviseur van het platform Landbouw en Zorg.

Tot 2004 hebben was er op de zorgboerderij alleen dagbesteding voor volwassenen. In die tijd kwamen er steeds meer vragen van kinderen voor vrijetijdsbesteding. Om aan deze vraag te voldoen heeft Franca weer de stoute schoenen aan getrokken en vergunning gevraagd voor een nieuwe loods. In die loods wilde ze paard gaan rijden, activiteiten met de Labradors ontwikkelen en binnen kunnen spelen met de kinderen die dan zouden kunnen komen. De vergunning was er meteen en de financiering was snel rond omdat er intussen veel vertrouwen was gegroeid bij de Rabobank. In 2005 is de nieuwe loods geopend door gedeputeerde Lambert van Nistelrooij, Hij vond het prachtig dat zijn paradepaardje, zorgboerderijen, professioneel geworden zijn.

Tijdens het gesprek met de heer van Nistelrooij werd het idee geboren dat er op de zorgboerderij eigenlijk alles was om ook logeeropvang te bieden aan kinderen met een beperking. In dat najaar kwamen de eerste kinderen logeren. Een groot succes. Door al deze ontwikkelingen is de zorgtak flink gegroeid. Momenteel ontvangt de zorgboerderij 45 deelnemers (15 per dag) en zijn er naast Franca en Peter 10 personeelsleden (6 FTE).

Het varkensbedrijf had inmiddels een drietal grote catastrofes meegemaakt: varkenspest, MKZ en de MPA affaire. Hierdoor was het eigen vermogen flink geslonken. In 2008 hebben Franca en Peter besloten dat zij hun bedrijf klaar moesten gaan maken voor de toekomst zodat het bedrijf zonder hen door zal kunnen gaan. Hiervoor was het nodig om de varkenstak af te stoten en nieuwe agrarische activiteiten te ontwikkelen. Een tuinbouwkas waar perkplanten geteeld worden is gebouwd. Peter heeft hier veel plezier in want hij is tenslotte tuinder van beroep.

Door het verkleinen van de varkenshouderij is er veel ruimte over waar een nieuwe bestemming aan gegeven kan worden. De streekmanager van de reconstructie heeft een bezoek gebracht aan het bedrijf en gekeken wat voor mogelijkheden er zouden kunnen zijn met deze ruimtes. Hij deed de uitspraak "Ik zou mijn zoon wel hier willen brengen voor kinderopvang". Dit was voor Franca het duwtje dat ze nodig had om de mogelijkheid voor kinderopvang op de boerderij te gaan onderzoeken. Hiervoor deed ze inspiratie op bij Waardewerker Willie Verweij (KOV de Boerderij, Weesp) die als geen ander weet hoe dit concept werkt. De Swinkels willen dat deze tak door de omgeving gedragen wordt en dat het geen grote financiële druk op het bedrijf legt. Er gaan nu studenten aan de slag om dit verder uit te zoeken.

In 2004 is Klatterspeel betrokken geraakt bij Waardewerken. Peter en Franca wilden hier graag deel van uit maken omdat ze vinden dat ze bevoorrecht zijn om de waarde van de aarde aan de lijve te mogen ervaren en dit graag willen delen met anderen. Door ontmoetingen met de andere Waardewerkers kreeg vooral Franca nog meer inspiratie voor de Zorgboerderij. Ook het idee dat je door Waardewerken dichterbij beleid en onderzoek staat sprak hen erg aan. Hierdoor kunnen ze nog beter aantonen dat het werkt om op andere manieren boer te zijn en het platteland te beheren.

Waardewerken aan de keukentafel

Samen met de Taskforce Multifunctionele Landbouw heeft Waardewerken een aantal aandachtspunten rondom de ontwikkeling van de multifunctionele landbouw geïdentificeerd. Tijdens een viertal keukentafelbijeenkomsten zijn acties benoemd en geadresseerd. Via deze acties zullen beleidsmakers en collega landbouwondernemers in contact komen met de potentie van multifunctionele landbouw en zal er

gewerkt worden aan het ondernemerschap in de sector en aan de zichtbaarheid van het netwerk Waardewerken. Enkele voorbeelden:

Aandachtspunt: De potentie en het belang van de sector wordt nog onvoldoende gezien en erkend door veel beleidsmakers en collega agrarische ondernemers.

Acties: Waardewerken gaat voor het beleid bedrijfsbezoeken organiseren om hen te informeren over de mogelijkheden en kansen die multifunctionele landbouw biedt. Daarnaast zullen Waardewerkers lezingen gaan houden om hun collega's in de agrarische sector te informeren over de economische potenties van multifunctionele landbouw.

Aandachtspunt: Het netwerk Waardewerken en het onderzoek moet beter zichtbaar worden.

Acties: De Waardewerkers zullen zelf actie ondernemen om hun rol als Waardewerker meer onder de aandacht te brengen. Bijvoorbeeld door Waardewerken bedrijfsborden en posters aan de muur te hangen, door een verwijzing naar www.waardewerken.nl op de eigen website en door bij bedrijfsreportages altijd een stukje over Waardewerken op laten nemen (etc). Een aantal acties zijn al gerealiseerd.

Vernieuwing Netwerk Waardewerken

In de vorige nieuwsbrief berichtten wij u over de vernieuwing van het netwerk Waardewerken. Drie bedrijven hebben het netwerk verlaten, vijf nieuwe bedrijven hebben zich aan het netwerk verbonden.

Dit was voor Waardewerken een goede aanleiding om de inmiddels vier jaar oude bedrijfsposters te updaten en de landelijke poster te herzien. Deze posters worden door de Waardewerkeren gebruikt om Waardewerken onder de aandacht van bezoekers of collega's te brengen. Van al deze posters is een handig boekje gemaakt dat op weer op de website te vinden is. Tegelijkertijd is de Waardewerken website grondig herzien. Op de pagina met de deelnemende bedrijven zijn ook filmpjes van de Waardewerkeren te zien. Op deze manier is Waardewerken weer helemaal bij de tijd.

Lopende Waardewerken projecten

Waardewerken Bedrijfscoach.

Pioniers uit het netwerk Waardewerken hebben in de loop der jaren een enorme ervaring opgebouwd met alle vormen van multifunctionele landbouw en alle facetten van ondernemerschap in de multifunctionele landbouw. Deze specifieke expertise is ook van onschatbare waarde voor bestaande en nieuwe initiatieven in de multifunctionele landbouw en bij het coachen van (groepen van) bedrijven. Een aantal ondernemers uit het netwerk Waardewerken heeft aangegeven te willen zoeken naar een initiërende en coachende rol bij initiatieven in de multifunctionele landbouw.

In het project Waardewerken bedrijfscoach zullen de Waardewerkeren ingezet worden om individuele ondernemers en groepen te coachen. Door het uitvoeren van enkele pilots willen we nagaan wat deze coaching oplevert. 2010 is testjaar; in 2011 zullen we ook een systeem ontwerpen waarin coachingsverzoeken en coaches aan elkaar gekoppeld worden. Projectleider Gerard Migchels (gerard.migchels@wur.nl)

Junior Waardewerken

Dit project heeft als doel het verkrijgen van inzicht in de kennisvragen en motivatie van jonge agrarische ondernemers die een multifunctioneel bedrijf hebben of hier over nadenken. Door middel van telefonische interviews proberen we een eerste indicatie te krijgen van de kennisbehoefte. In een bijeenkomst zullen we deze kennisbehoefte nader analyseren en tevens nadenken over een gewenste werkvormen en kennisinfrastructuur. Het uiteindelijke doel is een netwerk van jonge multifunctionele ondernemers. In dit project zal worden samengewerkt met het NAJK. Projectleider Marcel Vijn (marcel.vijn@wur.nl)

BoergerGroep (www.boergergroep.nl): de BoergerGroep is een netwerk van burgers die met hart en ziel mee willen denken en mee willen praten over het platteland en hoe dat er in de toekomst uit kan zien. De BoergerGroep heeft groepen in Amsterdam en Groningen, 's-Hertogenbosch en Almelo, en bestaat uit 180 Boergeren!

Afgelopen periode is door een groep vrijwilligers hard gewerkt aan een visie. Thema's in deze visie zijn: landschap, natuur, evenwicht stad-land, het boerenbedrijf, respect voor mens en dier, duurzaam voedsel. Met deze visie zal de dialoog gezocht worden met het beleid en de praktijk. In november zal er een ontmoeting plaatsvinden tussen burgers (leden van de

BoergerGroep), beleid (medewerkers van LNV) en de praktijk (ondernemers van Waardewerken). Projectleider Frans van Alebeek (Frans.vanalebeek@wur.nl)

Recent afgeronde Waardenwerkenprojecten

Onlangs zijn een tweetal Waardenwerkenprojecten afgerond. Het gaat hier om de projecten Waardenwerken Praktijkstages en Organisatievormen Waardenwerken.

Organisatievormen Waardenwerken

De doelstelling van het project Organisatievormen Waardenwerken is het aanreiken van handvatten voor multifunctionele ondernemers waarmee zij de organisatievorm van hun complexe multifunctionele landbouwbedrijf verder kunnen ontwikkelen. Het project omvatte een literatuurstudie en het volgen van drie multifunctionele ondernemers bij het maken van keuzes voor hun bedrijf. Deze keuzes zijn gericht op het veranderen van het multifunctionele bedrijf waarbij samenwerking met andere ondernemers tot de mogelijkheden behoort. Het project Organisatievormen Waardenwerken heeft twee producten opgeleverd: een rapportage "Organisatievormen Multifunctionele landbouw" en een flyer.

Waardenwerken Praktijkstages

Multifunctionele ondernemers hebben niet alleen te maken met de landbouwsector, maar ook met andere sectoren (o.a. zorg, recreatie en natuurbeheer). In de praktijk levert dit soms knelpunten op voor de ondernemer omdat de regels van de nieuwe sector bijvoorbeeld lang niet altijd goed zijn afgestemd op de agrarische situatie. Ook zijn de beleidsmakers van de andere sectoren soms slechts op de hoogte van de praktijk op een multifunctioneel agrarisch bedrijf.

In het project Waardenwerken Praktijkstages zijn een drietal ontmoetingen georganiseerd tussen multifunctionele ondernemers en beleidsmakers. Deze ontmoetingen hebben plaatsgevonden op Waardenwerkenbedrijven Zonnehoeve, Hemelrijksche Hoeve en Activiteitenboerderij Fjouwehusterpleats. Drie zinvolle ontmoetingen die het wederzijds veel begrip en inzicht hebben opgeleverd. Van dit project is een rapportage "Ontmoetingen tussen praktijk en beleid in de multifunctionele landbouw" opgeleverd. Tevens zal er een artikel over dit project in vakblad Ekoland verschijnen.

Alle producten zijn te vinden op <http://www.waardenwerken.nl/Downloads/index.asp>.

Een Waardewerker als spreker

Waardewerkers hebben in de loop der jaren een schat aan ervaring opgedaan en vaak prachtige bedrijven opgebouwd. Hun ervaringen delen ze graag met collega's en andere belangstellenden. Op <http://www.waardenwerken.nl/Deelnemers/index.asp> vindt u het overzicht van de Waardewerkers. Indien u een Waardewerker als spreker wilt kunt u contact opnemen met Arjan Dekking via info@waardenwerken.nl.